

je bil takoj s protisunkom prepoden. — Armada nemškega prestolonaslednika. V Campagni sunili so Francozi ob cesti Somme-Py-Sonain po bobenskem ognju naprej. Naš protinapad vrgel jih je zopet iz enega od nas izpraznjenega jarka. Ognjeni boj pred Verdunom postal je zvezčer zopet jako močan. Tudi ponoči ležale so artillerije na vzhodnem bregu Masee v učinkujem ognju. — Armada vojvode Albrechta. Zapadno More se je od nasilne pozvedbe pri Remenauville francoske vjetve pripeljalo.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Po dnevnebitki je naša 8. armada pod vodstvom generala v. Hutter včeraj na večih krajih gorečo Rigo od zapada in južnega vzhoda zavzela. Naše v boju izkušene čete zlomile so povsod ruski odpor in so premagale v ljutem prodiranju naprej vsako zapreko gozda in močvirja. Rus je svoje razširjeno mostičje zapadno Dune in Rige v največji naglici izpraznil. Naše divizije stojijo pred Dunamünde. Močne neredne vojaške skupine silijo v marših ponoči in po dnevu na vseh potih iz Rige proti severnemu vzhodu. Južno velike ceste v Wenden na oben straneh potoka V. Jagel vrgle so se v obupanih krvavih napadih močne ruske sile našim četam nasproti, da bi krile odhod poražene 12. armade. V ljutih bojih podlegle so našemu navalu. Naše divizije so na večih krajih veliko cesto dosegle. Nekaj tisoč Rusov je vjetih, več kot 150 topov in mnogo vojnega orožja zaplenjenega. Bitka pri Rigi je novi slavni list nemške armade. — Fronta nadvojvode Jozefa. Južno-vzhodno od Cernovice odvzeli so avstro-ogrski regimenti Russom neko ljuto branjeno visočinsko postojanko. Med Seretom in Moldavo traja živahn bojivo delovanje naprej. — Armada Mackensen. Pri Muncelulu severozapadno od Focani se je več rusko-rumenskih napadov izgubenosno izjalovalo.

Makedonska fronta. Čete sovražnih sil včeraj svojih napadov niso ponovile.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Nemški letalci v napadu.

W.-B. Berlin, 4. septembra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

V noči na 3. t. obmetali so naši letalci Calais in Dünkirchen z bombami. Nastale požare se je zamoglo čez dan opazovati. Dover je bil včeraj, Chatam, Sheerness in Ramsgate danes ponoči po naših letalih z bombami napaden. — Včeraj smo 19 sovražnih letal in 2 balona sestrelili. Ritmojster v. Richthofen dosegel je svojo 61. zračno zmago, lajtnant Mueller pa je sestrelil svojega 27. nasprotnika.

Za glavobol predpisujejo zdravniki ponajveč živce pomirajoča sredstva. Kot tako vživa dober sloves je skozi mnogo let Fellerjev dobrodišči fluid iz rastlinskih esenc zn. „Elsa-fluid“. Njega bol lajsajoče lastnosti se tako hvalijo. Tudi osvežujejoči dober vonj in prijetna hladnost ugodno vplivajo pri glavobolu, kakor tudi pri migrini. Predvojne cene: 12 steklenic tega mišice jačočega, živce pomirajočega domačega zdravila pošte za 6 Lekarnar E. V. Feller, Stibica, Elsatz, št. 241 (Hrvatsko). Če je pa glavobol posledica slabe prebave, zaprija ali drugih prebavnih težkoč, hitro odpomorejo lagodno odvajajoče rabarbarske kroglice zn. „Ela-kroglice“. 6 škaljic stane poštnine prosti 4 K 40 v. Oboje domačih zdravil bodi toplo priporočeno in naj bi jo imeli vedno pri rokah zlasti takij ljudje, ki pogosto trpe vsled glavobola. Na ta način si takoj prežene napade migrine in se tako obvarujejo pred nje zopetnim nastopom. — Fellerjev črtnik zoper migrino hitro učinkuje in ga je lahko nositi seboj v žepu, cena mu je 1 krona. (—vi—)

Vojna na morju.

24.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 30. avgusta. V zatvorenem okolišu Anglije so naši podmorski čolni zopet 24.000 brutto-register-ton uničili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Uspešni podmorski čoln.

48.000 ton potopljenih.

K.-B. Berlin, 31. avgusta. Eden naših (nemških) podmorskih čolnov, poveljnik kapitan-lajtnant Rose, je nanovo na angleškem zapadnem obrežju 7 parnikov z 48.000 brutto-register-tonimi potopil, in sicer oborožene angleške parnike „Athentic“ (12.234 ton, tovor: žito in bržkone živila), „Boniface“ (3799 ton), „Kenmore“ (3919 ton), „Duranzo“ (3008 ton), transportni parnik „Verdi“ (7120 ton) ter dva jako velika parnika, ki sta bila sredi iz spremstva sestreljena.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Pomorski boj pri Hornsru.

W.-B. Berlin, 2. septembra. Včeraj v ranem jutru zadela je severno od Hornsruffa ena naših varnostnih patrulj na angleške križarke in torpedne čolne. Po kratkem boju odtegnil se je sovražnik, ki je bil od enega naših letal z bombami obmetan, učinku močnejših sil. Od nas se je štiri kot prednje straže rabljene ribiške parnike poškodovalo in v danskem vodovju na suho spravilo. Največji del njih posadke se je menila izkral.

Šef admiralnega štaba mornarice.

46.000 ton in ena francoska križarka potopljena.

W.-B. Berlin, 1. septembra. Naši (nemški) in zavezniški (avstrijski) podmorski čolni v Srednjem morju so vkljub močnejšemu sovražnemu protičinku zopet 12 parnikov, 14 večjih in 10 manjših jadernic s skupnim prostorom okroglo 46.000 ton potopili. Med njimi so se nahajali oboroženi angleški parniki „Sanishen“ (3837 ton), „Llandudno“ (4187 ton) s konjsko krmo za Salonki-armado, „Incemore“ (3060 ton), „Goodwood“ (3006 ton), japonski parnik „Bandai Maru“ (3227 ton) in grški parnik „Sesostris“ (3029 ton) s fosfatom v Italijo. — Dne 2. septembra je bila hitra francoska pomorska križarka „Golo II.“ z 200 možimi francoskega Korfu-brodovja in srbskimi oficirji na krovu južno od Korfu potopljena, 4 srbski obersti, med njimi en divizijski poveljnik, bili so vjeti.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Na Severnem kapu.

K.-B. Christiania, 1. septembra. „Dagbladet“ poroča iz Hammerfesta (najsevernejšega mesta v Evropi): Dva angleška parnika bila sta v tork v oddaljenosti 140 morskih milj od Severnega kapa potopljena. Razven tega bil je ruski parnik „Marseille“ potopljen.

Od 1. februarja nad 6 milijonov ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 4. septembra. Novi uspehi podmorskih čolnov v angleškem Kanalu in Atlantskem oceanu so: 4 parniki in 2 jadernici s skupno 17.000 prostornimi tonami in sicer 3 oboroženi, globoko naloženi parniki, francoski parnik „Maria Alfred“ s soljo za Fééamp in „Rauline Louise“ ter neki parnik, ki je imel 5700 ton za Francosko naložen. — Glasom dosedanjih poročil naših podmorskih čolnov se je od začetka neomejene vojne podmorskih čolnov že več kot 6 milijonov ton za naše sovražnike rabljivega prostora na trgovinskih ladjah potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Uspehi avstrijskih podmorskih čolnov.

30.000 ton potopljenih.

K.-B. Dunaj, 4. septembra. Iz vojniskovnega stana se poroča: Eden naših podmorskih čolnov, poveljnik linjski podmorski lajtnat vitez v. Trap, vrnviš se od večdnevnega podjetja v Srednjem morju, potopil je v tem času 30.000 brutto-register ton sovražnih trgovinskih ladij. Francoski oboroženi parnik „Constance“ od 2460 ton prostornne vsebine, naložen z raznimi blagom, bil je iz spremstva ladij s torpedom sestreljen; istotako angleški oboroženi parnik „Kilwinning“ (3071 ton) z municijo na krovu. Neki nadaljni, okoli 8000 ton veliki, bržkone angleški

parniki in oboroženi angleški parnik „Nair“ od 3700 ton bila sta iz zavarovanega spremstva ribiških parnikov, ko so bili ti vognjem boju prepodeni, s torpednim strehom potopljeni. Kot zadnji padel je podmorskemu čolnu kot žrtev neznani oboroženi parnik od 10.000 do 12.000 ton, ki je bil potopljen vkljub temu, da je bil naš podmorski čoln od dveh parnikov in dveh torpednih čolnov obstreljen.

Današnji skupni nakladi

priložili smo

prošpekt

c. kr. avstrijskega vojaškega vdovskega in sirsinskega sklada

(zavarovalni oddelek za Štajersko)

Gradec, Franzensplatz 2, glede

Vojno-posojilnega zavarovanja

katerega prijazno vpoštovanje najtopleje priporočamo.

Izpred sodišča.

Sleparski četovodja.

Gradec, 1. septembra. Četovodja Johan Huber, v civilu mesarski mojster, je kot službeni vodja nekega črnovojniškega delavskega oddelka v Kapfenbergu 370 kron poneveril. Potem je zbežal v Gradec, kjer pa se je konečno sam pri vojaški oblasti naznal. Pred armadnim divizijskim sodiščem bil je obsojen na eno leto težke in pogojsstrene ječe.

Mlada tatica.

Maribor, 31. avgusta. 15-letna Ana Kremet, viničarjeva hčerka iz Rosbacha, bila je s svojimi starši pri gospoj Mariji Pichler uslužbena. V tem času je gospoj Pichler izginilo mnogo zlatnine in živil v skupni vrednosti 1176 kron. Tatvine je izvila Ana Kremet, ki je bila zaradi tega na 4 mesece težke ječe obsojena.

Vlomi v Rušah.

Maribor, 31. avgusta. Zaradi večjih vlomov v Rušah in okolici izvršenih vlomov bila sta obtožena opetovano pred kaznovani Avgust Bučar, pomožni delavec v Rušah, in vdova Matilda Tarkuš, dekla v okolici. Avgust Bučar je bil obsojen na dve leti. Matilda Tarkuš pa na 6 mesecev težke ječe.

Novo besedilo pesni „Hej Slovani“.

Theresienstadt, avgusta. Kakor poročajo češki listi, bil je uradnik okrajne bolniške blagajne v Jičinu J. V. Chvojka zaradi prepevanja nekega novega besedila znane češke pesni „Hej Slovani“ na 4 leta težke ječe obsojen. Dotično novo besedilo je Chvojka pel ob priliki odhoda vojakov 11. deželnobrambenega regiments na bojišče sedaj avgusta 1914. V novem besedilu je n. p. sledede mesto: „Rus je znamenit; kdor je proti nam, tega bode Francozi prepodil“ ... Lepo mišljenje! Radovedni smo, če bosta „Straža in Gospodar“ tudi tega češkega poštenjaka branila!

Pustite nam Štajercem vsak danji kruh!

Za pravice štajerskih vinogradnikov.

Pod zgorajšnjim naslovom smo že v zadnji številki poročali, kako se nas od gotovosti v gospodarskem oziru zanemarja. Mi Štajerci naj le žrtvujemo, — drugi pa naj vživajo!

Okrajni odbor ptujski s svojim načelnikom Jožefom Ornig je v tem oziru že opetovano za pravice štajerskega prebivalstva

zastopil. In zdaj zopet! Gre se zdaj za ponoma krivčno razdelitev množin surovega sladkorja v svrhu izdelovanja tropinovega in na kot „domačo pijačo“ („Hauswürk“). Okrajni odbor ptujski je v tem oziru poslal na ministerstvo za ljudsko prehrano nimirivo vlogo, v kateri pravi m. dr.: „Kako krivčna je razdelitev tega sladkorja, je razumno najbolje iz razmerja posameznih odškodnih množin do plošče vinogradov dotičnih sonovin. Tirolska ima vinogradov za 26.468 hektarjev; dobila je 870.000 kilogramov sladkorja. Torej pade na en hektar okroglo 33 kilogramov. Po tem razmerju bi morala Štajerska, ki ima 28.311 hektarjev vinogradov, dobiti 934.263 kilogramov surovega sladkorja; dobila ga je v resnici samo 6000 kilogramov!!! Skotako je razmerje glede Češke. Vkljub temu, da ima Štajerska okroglo 44-krat več vinogradov nego Češka, dobila je dvakrat toliko sladkorja nego blagoslovljena Češka. — Ali so že tolikokrat čutena preziranja vsod in vedno tako težko zanemarene Štajerske plačilo za junaštva njene sinov na bojiščih? ... Preje so si tukajšni metovalci prisilno z žganjem pomagali. Zdaj torej izdelovanje primerne množine tropinovega vina ne ob hodo potrebno. Da se prepreči prešanje večjega dela sadja, mora se za izdelovanje domače pijače dovoliti potrebno množino sladkorja. Okrajni zastopnik zatoju kot zastopnik največje štajerske vinogradne pokrajine zahteva torej: 1. tačno in izravnano odkazanje surovega sladkorja za izdelovanje tropinovega vina; 2. pravično razdelitev množin kristalnega sladkorja za izboljšanje vina. Pri temu se opomni, da Štajerska vina vsled svoje visoke kisline potrebujejo mnogo več dodatka sladkorja, nego tirolska, dalmatinska ali nižnjistrirska vina.“

Radovalni smo, ali in kako bode ministerstvo za ljudsko prehrano to gospodarsko dobo ptujskega okrajnega zastopa vpštevalo. Ponavljati moramo na vsak način vedno zozet, da si Štajerci ne pustimo jemati svojih hravic in da zahtevamo svoj vsakdanji kruh!

Felijerjev dobrodejni, oživljajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

„ELSA-FLUID“ odpravi sklepne bolečine.

Predvojne cene: 12 steklenic franko 7 kron 20 vin. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-ug št. 241 (Hrvatsko). Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. 503

Razno.

Junaške smrti padel je na Sočini fronti v 19. letu svojega življenja korporal enoletni prostovoljec g. Anton Gregorič iz Ptuja. Čast mu!

Z bajonetom. Piše se iz Laškega: Železniški čuvaj Johan Ozimek prišel je v službi v Rimske Toplice. Tam je bil na krovovski verandji po kratkem prepriču od črnovojnika Franca Pertinc na roki in trebuhi z bajonetom težko ranjen. Pertinka so orožniki v Zidanem mostu arretirali. Ranjenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Požar. V gospodarskem poslopu trgovca, posnekina v mlinarji Aleksandra Gruncler v Rečju pri Konjicah nastal je ogenj, ki je vpepelil obe poslopiji z vso tam shranjeno premičnino, s konjskimi, svinjskimi ter govejimi hlevi. Škoda je jako velika. Poslopiji in premičnino je imel lastnik zavarovan. Sodi se, da je nekdo nalač začgal.

Na južnem bojišču našel je vsled sovražne

granate junaka smrt rezervni lajtnant gosp. Rudi Loibner iz Trbovelja. Čast mu!

Življenska rešitelja. Dne 29. p. vozila sta se v kopališču v Ptuju dva dečka v čolnu po Dravi. Sredi Drave se je čoln prevrnil. Dečka sta pričela na pomoč klicati. Lajtnant Aleks. Mlaker in dijak Miroslav Kandler sta takoj v vodo skočila in dečkom življenje rešila.

Vjeti vломilci. V Sv. Lenartu v Slov. gor. in okolici se je v zadnjem času veliko število vломov in tativ in izvršilo. Tatovi so se skrivali v neki zapuščeni ogljarski koči v Lehenu; od tam so napravljali svoje tatinške pohode. Orožnikom se je zdaj posrečilo, da so vjeti tatinški tolpo, ki obstoji iz deserterja Antona Planinčiča, delavca Miha Glaša in 13 letnega Leopolda Plevenika. Tega Plevenika sta porabljala tatova za vohuna.

Štajerski poslanci in vojna preskrba dežele. Piše se nam: Dne 31. p. m. vršilo se je v deželnih hiši zopetno posvetovanje nemških štajerskih državnih poslanec vseh strank pod predsedstvom gosp. deželnega odbornika dr. Hofmanna. Wellenhof, da se posvetuje o potih in sredstvih, kako bi se pospeševalo vojno preskrbo dežele in kako bi se dosedanje nedostatke odpravilo ali vsaj zmanjšalo. Popolnoma soglasno se je sklenilo, da se take pogovore v bodoče redno obdrži in neko skupno delavno mesto v Gradcu uresniči, to pa z nalogo, pripravljati material za skupne korake strank v zadevi vojne prekrbe in dobre vseh potrebščin. Skupni dogovor pri deželam glavarju grofu Edmundu Attemu pokazal je njegovo največjo pripravljenost, podati v ta namen potrebne dežavske sile. Povabilo se je tudi slovenske poslance v deželi na udeležbo pri temu skupnemu delovanju vseh državnih poslanec, ker se to delovanje ravno cele dežele tiče. Vse dopise je pošiljati na naslov: „Abgeordneten-Arbeitsstelle in Graz, Landhaus.“

Pomočnik v sili. Kakor že poročano, izbruhnil je dne 27. p. m. v Rečju v skladislu mlinarja g. Gruncler požar, ki je tudi šele pred par leti novo zgrajena gospodarska in hlevska poslopja vpepelil. Ogenje zanetila bržkone, sovražna roka. Škoda posnekina znaša 80.000 kron. Slučajno se je nahajjal takrat na dopustu četovodja vrlega inf. regimeta št. 87 g. Johan Orosch, ki je nekemu oddelku strojnih pušk dodeljen. Ta je takoj pogumno pri rešilnem delu pomagal. V lastni nevarnosti življenja rešil je iz plamen 13 kosov govede, 3 konje in več vozov. Pač hrabi mož, ki zasluži odlikovanje!

Luženje pšenice. Za jesenski in prihodnjih letnih spomladanski nasad se odredje brezpostojna uporaba formalinovega lužila za pšenico in ječmen. Lužilno postopanje je lahko izvršljivo. Pred luženjem samim se priporoča, dejati setveno blago v tanki plasti v z vodo napolnjeno korito ali kad in ga tamkaj skozi približno pet minut dobro premešavati, da morejo lažje sneti prti na površino, kjer se jih pozajme in nato sežge. Druge porabe, morda za krmilne namene, ali zmetanja na gnojišče, ni priporočati, ker bi se na ta način le pospeševalo razširjenje bolezni snetljivosti. Nato se vodo pusti odteči ter nalije pripravljeno lužilno tekočino. Za vsakih 100 kg setvenega žita se porabi 100 l vode, kateri se je poprej primešalo natančno $\frac{1}{4}$ litra ali 250 gramov kupnega 40% formalina. Pri mešanici se je tega sorazmerja natančno držati, da se po močnejši raztopini ne škodi kalilna zmožnost semenskega blaga. S 15 do 20 minut trajajočim mešanjem postanejo vsa zrnca temeljito mokra in se uničijo snetne kali, ki se na njih nahajajo; snetivo zrnje, ki pride na površje, je zopet pozajeti in nato sežgati. Po tej pripravi se vzame semensko blago ven ali pa spusti lužilna tekočina; sledno pa se more še dvakrat, toda ne večkrat, vporabit. Pšenico se na nekako 10 cm debele plasti nasuje, pridno obrača, da se kmalu osuši in nato kar najhitreje poseje. Sušilni kraj, vreče za prevažanje in vse pri sejanju potrebne predmete je pred vporabo z lužilno tekočino umiti, da postanejo prosti nalezljivih kali. Potreben formalin je dobiti

po zvezzi poljedelskih zadrug v Eggenbergu pri Gradcu, najbolj priporočljivo skupno za celo občino ali za eden sodni okraj.

Pazite na deco! Posestnikovi ljude Križan v Topolah šli so v cerkev v Rogatec. Svojega 3 in pol letnega otroka pustili so pod varstvom 15-letnega domačega sina. Medtem ko je bil sin v sobi, se je otrok na prostem z užigalicami igrал. Vsled tega se je otrokova obleka začigala. otrok je dobil tako hude opeklne, da je kmalu nato pod grozni mi bolečinami umrl.

Tativne. Posestnici Urši Pevec v Gaju bilo je iz zaprtega stanovanja 1700 kron ukradenih. — Posestniku Francu Kriavec v Podpeči pa je ukradel neznan tat 550 kron.

Smrt v Savi. Iz Celja se poroča: 12-letni posestnikov sin Albert Bohorec kopal se je v Savi; voda je dečka v globočino potegnila in je tonil.

Zaradi nezvestote moža. Pred kratkim se je v Majnici pri Celju posestnica Uršula Stalekar zatrumpila, ker je imel njen mož ljubavno razmerje z neko deklo.

Umor poljskega čuvara. Poročali smo v zadnjih številki, da je bil na nekem polju pri Slinici čuvaj Spurej umorjen. Umor se je izvršil s takozanim „reiserjem“, ki ga potrebujejo kovinski delavci. Spurej je dobil tri sunke v zgornjo stegno, ki so predrli žile in povzročili smrt. Pred smrto je se moral nesrečnež hudo braniti. Zločinec, ki je bil bržkone prepoden, je pustil na lici mesta kravovo vojaško torbo. Sum se obrača proti nememu Jožefu Golob, bivšemu kovaču v mariborskih delavnicah južne železnice, ki je že večkrat zaradi tativne predkažnovan. Služil je pri artiljeriji na Dunaju in dobio dopust, ki ga je preživel pri svoji sopropi v Mariboru. Od tega časa sem je izginil. Med svojo navzočnostjo v Mariboru je v civilni obleki s krompirjem tržil in razne sleparje izvrševal. Sodi se, da se nahaja v Mariboru ali okolici pri kakih znancih, da bi svoje rane ozdravil. Rojen je bil 1. 1882 v Rotweinu pri Mariboru.

Očetomorilec. Iz Brežic se poroča: Dne 25. avgusta podal se je v Anovcu stanujoči vžitkar Jožef Planinc k okrajni sodniji v Brežice, kjer je imel s svojim oženjenim sinom Jožefom neko tožbo zaradi „auscuga“. Oče in sin sta že dalje časa zaradi pogodb v prepiru živelia. Ko se Jože Planinc starejši do 27. p. m. ni vrnil domov, šel ga je njegov drugi sin Alojz iskat. Našel ga je v Starivasi, z grmičjem pokritega, s krvavim obrazom kot mrlja. Jožef Planinc je najprve očetomor tajil, pozneje pa je vse priznal. Da bi se že enkrat svojega očeta iznebil, ga je umoril. K temu zločinu ga je njegova žena zapeljala. Oba so oddali sodniji.

Ruska ljubica. Posestnikova hčerka v Smarju Tereza Dicker imela je z nekim vojno-vjetrim Rusom ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Novorojeni otrok pa je umrl nasilne smrti. Orožniki so deklo pod težkim sumom detomora aretirali in sodniji oddali.

* * *

Vjeti Rus. Gozdni oskrbnik Schiman in cestni mojster Robatsch našla sta na Skarbinu pri Celovcu nekega pobegnega vojno-vjetrega Rusa. Prijela sta ga in oddala straži.

Požar. V vasi Winklern pri Maria-Saalu pogorelo je gospodarsko poslopje F. Hudischa. Pri velikem pomanjkanju vode je bila vsa vas v nevarnosti. K sreči je prišel hudi dež, ki je razširjenje požara preprečil.

Požig. Dne 27. p. m. izbruhnil je pri Hieslschneidru na Herzogberg uogenj, ki je v kratkem času vkljub hitri pomoči sosedov in gasilcev celo poslopje vpepelil. Posestnik ima za 6000 kron škode. Splošno se govori, da je nekdo nalač začgal.

Strela. Iz Waitschacha se poroča: Dne 29. avgusta je divjala na naši visočini grozovita nevihta. Fajmošter je prišel ravno od nekega pota v Doličen domu in se je vsedel hukinjski mizi, da bi se malo okrepljal, ko je